

Stichting
Achter de Regenboog

Verliesverwerking met
kinderen en jongeren

Jaarverslag 2010

Stichting Achter de Regenboog

Historie

Stichting Achter de Regenboog is geïnspireerd door ervaringen in Engelse Hospices. Zorgverleners zagen dat kinderen en jongeren grote behoefte hebben aan steun en aandacht bij hun rouwverwerking. Deze inzichten leidden tot het opzetten van vormen van groepsbegeleiding voor kinderen met verlieservaringen.

Karaleela Oderkerk besloot naar aanleiding van contacten met deze Engelse Hospices ook in Nederland met professioneel begeleide activiteiten te beginnen. Activiteiten waarin aan kinderen en jongeren de ruimte wordt geboden om over hun belevenissen te praten. In het voorjaar van 1993 ging in de regio Utrecht de eerste 'verliesverwerkingsgroep voor kinderen' van start.

Hoewel in het begin weinig bekendheid aan de activiteiten werd gegeven, was al na een half jaar duidelijk dat er een eigen organisatie nodig was om op een professionele manier aan de snelgroeiende vraag om hulp tegemoet te kunnen komen. Om die reden werd in augustus 1993 Stichting Achter de Regenboog opgericht.

De stichting heeft zich verder ontwikkeld dankzij de inspiratie en de inzet van Karaleela Oderkerk (tot 1997) en de ondersteuning van vele vrijwilligers en therapeuten. Bij de oprichting in 1993 werkten er een tiental vrijwilligers voor de stichting. Vijf jaar later waren dat er rond de vijftig. Weer vijf jaar later waren dat er rond de zeventig. Ondertussen zijn er rond de honderd vrijwilligers.

De organisatorische opbouw van Stichting Achter de Regenboog is sterk in beweging vanuit de noodzaak een zo efficiënt mogelijke structuur te vormen om de doelen te verwezenlijken. Stichting Achter de Regenboog ontwikkelt zich tot een landelijk werkende professionele vrijwilligersorganisatie.

De kernactiviteiten van Stichting Achter de Regenboog worden op vrijwillige basis uitgevoerd. De landelijke bekendheid van Achter de Regenboog en het beroep dat op de stichting wordt gedaan, is de afgelopen jaren fors toegenomen.

Inhoudsopgave

I.	Woord vooraf.....	1
II.	Beleidsvisie.....	2
A.	Missie.....	2
B.	Doelstellingen.....	2
C.	Doelgroepen.....	2
D.	Activiteiten	3
III.	Organisatie.....	4
A.	Bestuur	4
B.	Fondsenwervingscommissie	4
C.	Vrijwilligers.....	5
D.	Artsen.....	5
E.	Regio's.....	6
F.	Samenwerking	8
G.	CBF-certificaat voor kleine goede doelen en ANBI	8
IV.	Jaarrekening 2010	9
V.	Plannen voor 2011	11
VI.	Activiteiten en producten in 2010	12
A.	Informatie en advieslijn.....	12
B.	Kinder- en gezinsweekenden.....	14
C.	Website en forum.....	17
VII.	Bijlage I: Bestaansrecht.....	20

Postadres: Postbus 13012
3507 LA Utrecht

Informatie- en advies: 0900 - 233 41 41 (15 cpm, inhoudelijke informatie en advies)
op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9:00 tot 11:00 uur
Tijdens de vakantie alleen op dinsdag en donderdag

Algemene vragen info@achterderegenboog.nl

Website www.achterderegenboog.nl

Forum www.achterderegenboog.nl/forum

I. Woord vooraf

We kijken in dit jaarverslag van 2010 terug op belangrijke stappen die Stichting Achter de Regenboog (AdR) met het oog op de toekomst heeft gezet. Centraal stond dit jaar het werken aan regionalisatie. We hebben voor deze nieuwe organisatievorm gekozen om een aantal redenen:

1. We merkten dat vrijwilligers, hoewel zeer gemotiveerd om bijvoorbeeld mee te helpen bij een kinderveekend, maar matig aan de stichting verbonden waren. Door regionaal te gaan werken, verwachten we een grotere binding mogelijk te maken.
2. Het is gemakkelijker om regionaal geld en diensten te regelen voor de stichting.
3. Voor kinderen en ouders is het ook aantrekkelijker om aan regionale activiteiten deel te nemen. Dit biedt bovendien meer mogelijkheden voor latere contacten.

Het in samenspraak met de bij AdR betrokken rouwprofessionals vorm geven van de nieuwe structuur is een intensief proces. Voor de rouwprofessionals en vrijwilligers houdt het werken in de nieuwe opzet een verandering van rollen, taken en verantwoordelijkheden in. Van belang is het onderscheid tussen de betaalde rol als verantwoordelijke bij een lotgenotenactiviteit zoals bijvoorbeeld het organiseren van een jongerenweekend en de vrijwilligersrol als coördinator van een regio.

De stichting blijft eindverantwoordelijk en zorgt ook voor de financiële afrekening. Alle financiën lopen dan ook via onze centrale rekening. Alle vrijwilligers sluiten een contract met de stichting.

Met het oog op de toekomst was een belangrijk doel voor 2010 het opkrikken van onze financiële reserves. Zodat Achter de Regenboog - als het werven van fondsen even tegenvalt - niet meteen weer in de problemen komt. Dit is goed gelukt.

We hebben dit jaar besloten de zogenoemde Regenboog- en Slingertouwtrainingen niet langer meer onder de vlag van AdR te laten vallen maar de organisatie en uitvoering over te dragen aan de samenwerkende rouwprofessionals. De onder de vlag van AdR ontwikkelde vrijwilligerstraining blijft onder verantwoordelijkheid van de Stichting vallen.

Daarnaast hebben we de site 'Herinnerdingen' ondergebracht bij Stichting Jonge Helden. Vanuit onze wens in 2011 nog meer te focussen op kernactiviteiten en gezien de kosten vanwege achterstallig onderhoud, leek dit een mooie oplossing.

In 2010 zijn zowel de website als het forum van Achter de Regenboog vernieuwd. De website heeft een nieuwe, heldere structuur gekregen en het is gemakkelijker gemaakt om allerlei informatie direct te downloaden. Bij het forum ging het vooral om een technische update: de onderliggende software moest worden vernieuwd.

We zetten samen met de rouwtherapeuten en alle andere vrijwilligers, ook in 2011 onze schouders eronder en verwachten in deze nieuwe vorm - met steun van fondsen en donateurs - nog meer kinderen, jongeren en ouders die te maken hebben (gehad) met het verlies van een dierbaar familielid, op weg te kunnen helpen.

Namens Stichting Achter de Regenboog,
Het bestuur

II. Beleidsvisie

A. Missie

Stichting Achter de Regenboog (AdR) ondersteunt kinderen en jongeren bij het verwerken van het overlijden van een dierbare, zodat deze gebeurtenissen geen belemmering vormen om een gezond volwassen bestaan op te bouwen. De stichting ontplooit en initieert allerlei activiteiten die het verwerken van het verlies stimuleren.

B. Doelstellingen

Om de missie te realiseren heeft de stichting zich de volgende concrete doelstellingen gesteld:

- De stichting realiseert lotgenotencontact activiteiten om kinderen, jongeren en gezinnen daadwerkelijk te helpen bij hun verliesverwerking.
- De stichting faciliteert digitaal lotgenotencontact voor kinderen en jongeren bij het (verder) invullen van hun verliesverwerking.
- De stichting geeft informatie en advies over verliesverwerking met kinderen en jongeren.
- De stichting werkt samen met anderen/derden om het belang van verliesverwerking met kinderen en jongeren verder aandacht en invulling te geven.
- De stichting heeft een regie- en doorverwijsfunctie om de vele inhoudelijke vragen die bij de stichting binnen komen op de juiste plaats te krijgen en invulling/opvolging te laten geven.

C. Doelgroepen

Het werk van de stichting is gericht op de volgende doelgroepen:

- Direct:
  - Kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar die met het overlijden van een dierbare te maken hebben (gehad);
  - Ouders en verzorgers van deze kinderen en jongeren;
- Indirect:
  - Professionals: leerkrachten, hulpverleners en andere mensen die beroepshalve of in de privé-situatie met kinderen en jongeren te maken hebben;
  - Specialisten: mensen die rouwbegeleiding als beroep hebben;
  - Het brede publiek: de stichting heeft als taak om positieve invloed uit.

D. Activiteiten

Om de doelen van de stichting te verwezenlijken worden diverse activiteiten ontplooid door de stichting. De hoofdactiviteiten zijn:

- Lotgenotencontact
  - Regionale kinderveekenden en dagen
  - Regionale gezinsweekenden en dagen
  - Digitaal lotgenotencontact via het Forum
- Informatievoorziening en advisering
  - Website
  - Informatie & Advieslijn lijn (0900 2334141)
- Doorverwijzing/regie
  - Inhoudelijke vragen/advies/diensten naar door de AdR erkende rouwprofessionals
  - 'Overigen' naar andere relevante partijen
- Overigen
  - Ondersteunen wetenschappelijk onderzoek
  - Samenwerken met gelijkgestemde goede doelen

In het hoofdstuk *Activiteiten en producten in 2010* worden deze activiteiten uitgebreid beschreven en wordt ook uitgelegd wat er op dit gebied is gebeurd.

III. Organisatie

Toen de stichting in 1993 startte, was het een kleine organisatie geleid door de oprichtster. De organisatie is in de loop der jaren sterk gegroeid: er zijn meer mensen bij betrokken geraakt en het aantal producten en diensten is sterk uitgebreid. Hierdoor werd ook een andere organisatiestructuur noodzakelijk.

De stichting is een vrijwilligersorganisatie. Er is veel kracht en kwaliteit bij de vrijwilligers om de doelen van de stichting vorm te geven. Daarnaast is op sommige punten de ondersteuning en inzet van betaalde mensen nodig: het inhuren van externe deskundigheid (bijvoorbeeld juridische, financieel-administratieve, salarisadministratieve deskundigheid).

A. Bestuur

Het bestuur bestaat uit vrijwilligers, het is beleidsbepalend en voorwaardenscheppend. Er worden ook veel uitvoerende werkzaamheden door het bestuur uitgevoerd. Het streven is om deze werkzaamheden in de toekomst te delegeren.

Statutair benoemt het bestuur haar eigen leden (co-optatie).

Begin 2010 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- Dhr. Harold van de Crommert (voorzitter)
- Dhr. Erik de Gier (penningmeester)
- Dhr. Coen de Vries (secretaris)
- Dhr. Kees Elzinga (Inhoud)
- Dhr. Kay Schoenmaker

Er hebben afgelopen jaar diverse bestuurswisselingen plaats gevonden. Halverwege 2010 is Mw. Els Witteveen toegetreden. Zij heeft zich gericht op het vrijwilligersbeleid en zal de portefeuille Inhoud van dhr Kees Elzinga over gaan nemen die in mei 2011 het bestuur zal verlaten. In oktober 2010 trad ook mw. Yolant Vermeulen toe. Zij heeft verantwoordelijkheid voor de portefeuille pr en communicatie op zich genomen. Dhr. Coen de Vries is in november uit het bestuur gestapt. Dhr. Kay Schoenmaker heeft de rol van secretaris van hem overgenomen.

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de voorzitter, de penningmeester en het bestuurslid inhoudelijke zaken.

Het bestuur is gemiddeld eens in de zes weken bij elkaar gekomen.

B. Fondsenwervingscommissie

De Fondsenwervingscommissie (FWC) bestond in 2010 uit drie actieve leden: voorzitter Joop Joosse, secretaris Ger Vankoolwijk en Coen de Vries (pr en communicatie)

De centrale taak van de FWC is het genereren van inkomsten om de doelstelling van stichting Achter de Regenboog te kunnen realiseren. In 2010 heeft de FWC vijf vergaderingen belegd. Daarvan zijn door de secretaris verslagen gemaakt, die de commissieleden en het bestuur zijn aangeboden.

Via gedigitaliseerde inschrijvingsformulieren van fondsen en/of via TNT, ondersteund door kwalitatief goed PR-materiaal en diverse documenten zoals actuele financiële overzichten,

werden de aanvragen verzonden en konden de geplande activiteiten, de kosten van de website, de A&I hulplijn en indirecte kosten, gedekt worden.

In 2010 zijn er veertien fondsen aangeschreven, hiervan zijn negen aanvragen gehonoreerd. Tevens verleende de commissie medewerking bij initiatieven van particulieren en organisaties die contact zochten met de stichting.

We kunnen vaststellen dat 2010 wat Fondsenwerving betreft, een succesvol jaar geweest is waarbij met name door de secretaris van de commissie uitstekend werk is verricht. De gestructureerde aanpak en de ervaringen van de commissieleden bij het benaderen van fondsen, heeft in 2010 zijn vruchten afgeworpen. De ingeslagen weg om de uitvoering van fondsenwerving in eigen beheer te houden is een juiste gebleken. Actief blijven is hard nodig waarbij we ons terdege realiseren dat we niet de enige zijn die zich op deze markt begeeft.

De energie en de bekwaamheid die Jitske Griffioen (vrijwilligerster) heeft gestoken in het opstellen van een Handboek Fondsenwerving wordt zeer gewaardeerd. In het boek zijn de doelstelling, werkwijze en structurele aanpak van Fondsenwerving uitgebreid vastgelegd waardoor met name bij wisseling van commissieleden het werk van de FWC overdraagbaar is geworden.

De Fondsenwervingscommissie realiseert zich dat het verwerven van de ANBI-erkenning en het CBF-keur door het bestuur van groot belang is voor het werk van de commissie.

De werving van nieuwe leden voor de FWC is en blijft actueel omdat dit werk ook komend jaar moet worden gecontinueerd wil de stichting Achter de Regenboog haar doelstelling ook de komende jaren bereiken.

C. Vrijwilligers

Als professionele vrijwilligersorganisatie draait de stichting natuurlijk op vrijwilligers. Deze vrijwilligers begeleiden de kinderweekenden, bemensen de informatie- en advieslijn, bemensen stands, geven voorlichting, helpen bij diverse projecten, doen allerlei hand en spandiensten en bemensen het bestuur.

Alle vrijwilligers hebben een vrijwilligerscontract gesloten met de stichting. Gezien het karakter van het werk dat de vrijwilliger doet is elke vrijwilliger verplicht een Verklaring Omtrent Gedrag (ook wel 'verklaring van goed gedrag' genoemd) te overleggen.

Bij de oprichting in 1993 werkten er een tiental vrijwilligers voor de stichting. Vijf jaar later waren dat er rond de vijftig. Weer vijf jaar later waren dat er rond de zeventig.

Vanwege alle organisatorische veranderingen hebben we geen extra vrijwilligers geworven en is er ook geen vrijwilligersdag georganiseerd. Het aantal vrijwilligers is daardoor ook min of meer gelijk gebleven. Er stonden eind 2010 215 vrijwilligers op de lijst.

D. Artsen

De stichting werkt al jaren met artsen die eveneens op vrijwillige basis, tijdens de kinder- en gezinsweekenden medische vragen te beantwoorden van kinderen en jongeren. De kinderen en jongeren blijven na een overlijden vaak zitten met allerlei (ook medische) vragen. Tijdens een kinderweekend hebben ze eindelijk de tijd om deze vragen te stellen en is er de rust om er net zolang over te spreken tot het antwoord helemaal duidelijk is.

In 2010 waren er 20 artsen die oproepbaar waren voor dit werk. Tijdens het kinderweekend in West is een arts ingezet.

E. Regio's

De stichting heeft het concept van regionalisering in 2010 verder vorm en inhoud gegeven. Zo zijn er verschillende bijeenkomsten geweest met de rouwprofessionals (voormalig netwerkleden) en ook hebben juridische en fiscale adviseurs mee gedacht over een manier van samenwerken waarbij de regio's genoeg vrijheid konden krijgen terwijl de stichting toch eindverantwoordelijk kan blijven.

Achter de Regenboog werkte al intensief samen met het Steunpunt Noord (Groningen) en in 2010 is het Steunpunt Zuid (Brabant) officieel opgericht. Ook Steunpunt West (Noord en Zuid-Holland) is in 2010 aan de slag gegaan. Er is het afgelopen jaar ook hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de oprichting van Steunpunt Oost (Gelderland e.o.).

Er zijn kortom in 2010 grote stappen vooruit gezet met de regionalisatie van een deel van de activiteiten van de stichting. Hieronder volgt een verslag van de ontwikkelingen per regio.

Noord (Groningen)

Het Steunpunt Groningen bestaat sinds 2005. Tot mei 2010 heeft Maria Derksen als regiocoördinator een belangrijke rol gespeeld in het vormgeven van dit steunpunt, zoals het zoeken en (blijven) motiveren van de vrijwilligers en het werven van cliënten die wilden deelnemen aan de Regenboogdagen/ gezinsweekenden. Maria werd ondersteund door een kerngroep van gemiddeld drie personen en de overige vrijwilligers.

In mei 2010 is Maria teruggetreden als regio-coördinator. Aangezien de kerngroep graag door wilde gaan met het organiseren van lotgenotencontact voor kinderen/ jongeren die iemand hebben verloren door de dood, heeft de kerngroep in samenwerking met het landelijke bestuur Achter de Regenboog gezorgd voor een "doorstart". Samen met de vrijwilligers is er gezocht naar een nieuwe taakverdeling binnen het steunpunt. De rest van het jaar is de kerngroep vooral bezig geweest het steunpunt opnieuw in te richten en tegelijkertijd alles goed te documenteren, zodat een eventuele overdracht in de toekomst soepeler zou kunnen lopen.

Er zijn in het najaar 2010 vier nieuwe vrijwilligers gevonden waarvan er één al in het bezit was van de opleiding benodigd om vrijwilliger te worden. De overige drie hebben overigens reeds deelgenomen aan de landelijke training.

Daarnaast heeft het najaar van 2010 in het teken gestaan van het werven van een rouwprofessional die een contract zal aangaan met de landelijke stichting en die verantwoordelijk is voor de inhoud op de lotgenotendagen/ weekenden. Tevens is aandacht besteed aan het werven van kinderen/ jongeren en hun ouders die deel willen gaan nemen aan de te organiseren Regenboogdag in mei 2011. Ook het zoeken naar sponsors voor de Regenboogdagen c.q. gezinsweekenden is het hele jaar doorgegaan.

West (Zuid- en Noord-Holland)

In 2009 is de aftrap gegeven voor regio West, bestaande uit Noord en Zuid Holland en met als regio-coördinatoren Leoniek van der Maarel en Carine Kappeyne. In 2010 werden de activiteiten van de regio concreter.

Een vriendin van een van onze vrijwilligsters wist binnen haar bedrijf het mooie bedrag van € 15.000,- op te halen voor Stichting Achter de Regenboog. Hierdoor waren wij in staat om ons eerste kinderweekend te gaan organiseren.

Een kinderweekend wordt niet zomaar georganiseerd. Daarvoor moeten de vrijwilligers worden gezocht die passen in dat betreffende kinderweekend en er moet gekeken worden welke vrijwilligers nog getraind moeten worden. Dat bleken er toch aardig wat te zijn. Daarom is besloten om een tweedaagse vrijwilligerstraining te organiseren. In juni 2010 was de eerste dag en in september de tweede dag. De vrijwilligers kwamen niet alleen uit regio West, maar ook uit andere regio's van het land. Er zijn in totaal 16 mensen getraind.

In oktober konden wij onze voorbereidingsdag houden voor het kinderweekend van november. Vrijwel alle vrijwilligers die deel zouden nemen aan het kinderweekend, waren die dag aanwezig. Goed gemotiveerd gingen wij zo op weg naar het kinderweekend van november.

Ondertussen kwamen er twee verzoeken om het weekend te filmen. Het ene verzoek kwam van JVTV, die belangeloos een film over Stichting Achter de Regenboog wilde maken, zodat de stichting deze film kan gebruiken voor promotiedoeleinden. Het contact met JVTV was warm en betrokken en het was dan ook geen enkel punt dat zij dit weekend zouden gaan filmen. Het andere verzoek kwam van Stichting Kind en Rouw die twee kinderen, die deel gingen nemen aan het kinderweekend, al een tijdje volgden. Ook met hen hebben we goede afspraken kunnen maken. Uiteraard moesten alle kinderen toestemming geven voordat ze gefilmd konden worden. Een meisje wilde het niet en die is dan ook goed buiten beeld gebleven.

Op 20 en 21 november was het dan zover. Op zaterdagochtend kwamen alle kinderen, de meeste nog wat zenuwachtig, aan. Al gauw vonden ze elkaar en zeker na de eerste groepsbijeenkomsten was het ijs al gebroken.

We hebben een prachtig kinderweekend gehad, mooi weer ook nog, een loslopende koe zorgde voor de nodige hilariteit en het oplaten van de ballonnen was een prachtig emotioneel einde van het kinderweekend. Nadat alles weer was opgeruimd en we nog een keertje een maaltijd kregen van de onmisbare kookploeg, vertrok iedereen, moe maar voldaan terug naar huis.

Ook in 2011 wordt er weer een kinderweekend georganiseerd. Op dezelfde locatie in Ter Aar. We kijken er nu al naar uit!

Zuid (Brabant)

Op 7 maart 2010 is het Steunpunt Zuid (Brabant) officieel van start gegaan. Hellen Tonglet had toen al veel werk verzet.

Hellen organiseerde een bijeenkomst met de Brabantse AdR-vrijwilligers maar vond te weinig vrijwilligers die naast het begeleiden van een weekend, andere taken op zich wilden nemen. Vandaar dat ze op zoek ging naar nieuwe vrijwilligers.

Er komt een folder met een beeldmerk speciaal voor Steunpunt Brabant en naar aanleiding van de opening komt er een stuk in de krant. Uiteindelijk dient Hellen in samenwerking met de FWC een aanvraag in bij het Vaillantfonds na een gesprek met de directrice van een crematorium. Het fonds stelt 15.000 euro ter beschikking. Dus het steunpunt kan definitief aan de slag met de voorbereiding van een weekend. Uiteindelijk zal dat weekend in begin 2011 plaatsvinden, maar alle voorbereiding vindt wel in 2010 plaats.

Er wordt een locatie gevonden, de begroting wordt opgesteld, gezinnen worden benaderd om intakes in te plannen. Er worden gesprekken gehouden met een boekhouder, iemand die verstand heeft van fondsenwerving, een notaris etc. Dan volgen de daadwerkelijke intakes. Nieuwe vrijwilligers worden getraind. En aan het eind van 2010 vindt de voorbereidingsdag van het weekend klaar. Iedereen staat nu in de startblokken voor het weekend.

Met andere woorden dit steunpunt is erg goed op stoom gekomen in 2010.

Oost (Gelderland e.o.)

Esther Pross heeft zich opgeworpen als regio-coördinator van Steunpunt Oost. Zij heeft met de hulp van om zich heen verzamelde vrijwilligers 2010 gebruikt voor de voorbereiding van de oprichting van Steunpunt Oost. Zo is zij onder meer op zoek gegaan naar potentiële financiers.

F. Samenwerking

De stichting heeft ook in 2010 samengewerkt en veelvuldig overleg gehad met diverse andere partijen. Zo is samengewerkt met:

- KWF Kanker bestrijding (cursus ondersteuning van kankerpatiënten in de palliatieve fase (met thuiswonende kinderen)
- Landelijke Stichting Rouwbegeleiding
- Stichting Jonge Helden

G. CBF-certificaat voor kleine goede doelen en ANBI

Als uitgangspunten voor de organisatie van de stichting gelden de criteria van het CBF. De stichting werkt reeds vanaf de zomer 2005 volgens de financiële parameters van het CBF-certificaat en de daarbij behorende criteria. In 2010 heeft de stichting de laatste acties uitgevoerd die nodig zijn het behalen van het CBF-certificaat. De stichting beoogt in 2011 dit certificaat te behalen.

Sinds januari 2008 merkt de Belastingdienst de Stichting aan als Algemene Nut beoogde Instelling (ANBI). Hierdoor is het mogelijk om fiscaal vriendelijk te schenken aan de stichting.

IV. Jaarrekening 2010

Het werk van de stichting in 2010 is mede mogelijk gemaakt door donaties, giften en schenkingen.

In 2010 kwam in totaal € 71.000 binnen aan donaties, giften en schenkingen. Na aftrek van de kosten voor de werving en beheer / administratie bleef hiervoor bijna € 68.000 beschikbaar voor de doelstellingen van de stichting.

Naast donaties, giften en schenkingen zijn er bijdragen ontvangen van de deelnemers aan de kinderdagen en kinderveekenden. Deze opbrengsten zijn als negatieve lasten verantwoord in de onderstaande tabel. In totaal waren deze opbrengsten bijna € 7.000.

Het werk van de stichting werd gedurende de laatste jaren voor een belangrijk deel mogelijk gemaakt door een aantal grote donaties. In 2010 willen wij specifiek de Landelijke Vereniging Crematoria vermelden, waarvan wij een bedrag van € 15.000 ontvingen.

Verder ontvingen wij donaties van een groot aantal instellingen, bedrijven en particulieren en vrienden voor het leven van onze Stichting. Het zou te ver voeren om deze allemaal in het verslag te vermelden.

Wij zijn alle gevers zeer erkentelijk voor de door hun gegeven bijdragen.

Voor 2010 resteert een positief resultaat van € 48.266. In 2009 was er een positief resultaat van € 1.294.

Dankzij het positieve resultaat heeft de stichting een bestemmingsreserve van € 60.000 opgenomen voor het mogelijk maken van toekomstige kinderveekenden.

De uitgaven die zijn gedaan zijn onderverdeeld naar de volgende activiteiten en in onderstaand tabel gespecificeerd:

- Voorlichting en advies
- Kinderdagen en kinderveekenden
- Verzorgen van trainingen
- Vrijwilligers

Overzicht van de bestedingen aan de doelstellingen in het boekjaar 2010.

Bestedingen	Werkelijk 2010	Begroot 2010	Werkelijk 2009
Voorlichting en advies			
directe kosten	5.793	5.290	14.958
uitvoeringskosten eigen organisatie	1.426		18.442
inkomsten Info Advieslijn	-5.000		-448
verkoop voorlichtingsmateriaal e.d.	-134		-1.379
	2.085	5.290	31.600
Kinderweekenden			
directe kosten	17.133	3.100	722
uitvoeringskosten eigen organisatie	1.426		0
kostenbijdrage deelnemers	-6.950		-40
	11.609	3.100	682
Trainingen			
directe kosten	3.358	2.631	6.120
uitvoeringskosten eigen organisatie	713		18.442
kostenbijdrage deelnemers	0		-9.788
	4.071	2.631	14.774
Vrijwilligers			
directe kosten	0	4.000	4.819
uitvoeringskosten eigen organisatie	1.784		7.903
	1.784	4.000	12.722
Totaal bestedingen aan doelstellingen	19.549	15.021	59.778

In de jaarrekening 2010 is de complete financiële verantwoording opgenomen. Deze jaarrekening kan door geïnteresseerden bij de stichting worden opgevraagd.

V. Plannen voor 2011

Om de continuïteit van de Stichting te realiseren heeft het bestuur een beleidsplan 2010-2012 geschreven. Afgeleid daarvan wordt ieder jaar een jaarplan gemaakt met bij behorende begroting. In 2011 ligt de focus op onderstaande beleidsdoelen:

- Stabiele bestuurssamenstelling en tijdige opvolging
- Werkgroepen structuur en bemensing gerealiseerd
- Vrijwilligersbeleid en trainingen vernieuwd, landelijke vrijwilligersdag gerealiseerd
- CBF verklaring voor kleine goede doelen gerealiseerd
- Regionalisering afgerond
- 3-5 lotgenotencontact- activiteiten per jaar
- 1 Hoofdsponsor en 3 subsponsors gecontracteerd
- Vervolg geven aan wetenschappelijk onderzoek m.b.t. effecten van lotgenotencontact
- Zicht op rol van zorgverzekeraars m.b.t. declaratie kosten lotgenotencontact
- Comité van Aanbeveling met 7 leden gerealiseerd en 1e bijeenkomst in 2011 of begin 2012
- 3 x per jaar nieuwsbrief

VI. Activiteiten en producten in 2010

Om de doelen van de stichting te verwezenlijken worden diverse activiteiten ontplooid door de stichting. Hieronder worden deze één voor één kort toegelicht en wordt verteld wat er op dat gebied in 2010 is gebeurd.

A. Informatie en advieslijn

Bij de informatie- en advieslijn kan iedereen terecht met vragen over rouw bij kinderen en jongeren. Men kan ook om advies vragen bij de begeleiding van kinderen en jongeren tijdens of na een persoonlijk verlies. Er zijn heel wat mensen die hiervan gebruik maken. Vooral ouders die voor het eerst geconfronteerd met een overlijden van een gezinslid, zitten met allerlei vragen, waarmee zij worstelen. Een overgebleven ouder heeft vaak genoeg aan zijn/haar eigen rouw en is niet altijd in staat daarnaast nog adequaat met het verdriet of de boosheid van de andere gezinsleden om te kunnen gaan.

Ook veel hulpverleners (o.a. maatschappelijk werkers, verpleegkundigen, artsen, vrijwilligers van de terminale thuiszorg, mensen van voogdij-instellingen) en mensen werkzaam in het onderwijs (leerkrachten, interne begeleiders) en/of de kinderopvang (peuterleidsters) maken dankbaar gebruik van dit laagdrempelige aanbod.

Het overlijden van een ouder roept vaak veel onzekerheid op bij mensen die te maken krijgen met rouwverwerking van kinderen en jongeren. Ook blijken hulpverleners vaak niet specifiek genoeg hiervan op de hoogte te zijn.

Mensen laten vaak merken hoezeer ze het op prijs stellen dat er naar hen geluisterd wordt, dat er iemand met kennis van zaken spreekt en luistert en dat ze met een paar adviezen of soms door alleen een luisterend oor weer verder kunnen gaan.

Soms wordt er heel concreet om een hulpverlener in de buurt gevraagd omdat er meer nodig is voor iemand die erg getroffen is door een verlies.

De doelstelling van de informatie- en advieslijn sluit aan bij de hierboven genoemde situatie:

- het geven van concrete adviezen en informatie toegespitst op de individuele situatie van het kind zodat escalaties voorkomen kunnen worden. Dit heeft een belangrijke preventieve werking.
- Het emotioneel ondersteunen van de beller
- Het doorverwijzen naar een aangewezen hulpverlener indien telefonisch advies onvoldoende is.

Werkwijze

Op dit moment werken negen enthousiaste vrouwen mee om de informatie- en advieslijn zo goed mogelijk vorm te geven, 4 dagen per week van 9 tot 11 uur. Zij krijgen tweemaal per jaar intervisie van 2 professionals, die hen ook getraind en ingewerkt hebben en die ook als vrijwilliger meedraaien.

Tijdens de schoolvakanties wordt er minder frequent gebeld; de informatie- en advieslijn is dan ook minder uren geopend. Vooral in juli en december zijn er minder bellers.

Resultaten

Er belden 151 mensen in 2010 naar de lijn.

Meestal werd er gebeld door een moeder (55 keer) en 41 keer is er door een hulpverlenende instantie gebeld. Familie, vrienden en leerkrachten hebben 24 keer gebeld en er werd 6 keer door vaders gebeld. Er waren nog 26 overige bellers.

De aard van de gesprekken is vooral adviserend, waarbij voorlichting en ondersteuning belangrijk waren. Er is 72 keer sprake van doorverwijzing geweest.

Er wordt vanuit het hele land gebeld, maar vooral vanuit Noord- en Zuid-Holland.

De mensen kennen de stichting veelal door internet, maar ook vanuit de hulpverlening of het ziekenhuis, die met het advies komen om de stichting te raadplegen. Verder is de stichting ook bekend door mond-op-mond reclame of via andere kanalen.

Het aantal bellers neemt in de loop der jaren af. Dat is voor een deel te verklaren door een daling van het aantal geopende uren: van gemiddeld 14 uur per week naar gemiddeld 8 uur per week. Daarnaast wordt de website steeds vaker en intensiever bezocht en er wordt ook meer gemaïld.

Toch blijft de behoefte bestaan aan een persoonlijk gesprek, waarin de beller allereerst een luisterend oor krijgt en ook een meer op de persoon en situatie gericht antwoord. Vaak geven de bellers aan dat ze zich enorm gesteund voelen of net weer een beetje meer moed hebben gekregen om door te gaan. Dit is ook voor de vrijwilligers een enorme stimulans om dit werk met toewijding te blijven doen!

Vrijwilligers

Er werken op dit moment negen opgeleide vrijwilligers mee, naast de begeleidende professionals die ook, als dat nodig is, als vrijwilliger meedraaien.

In 2010 zijn er vijf nieuwe vrijwilligers bijgekomen en ook zij zijn opgeleid: ze hebben vier dagdelen theoretische en praktische training ontvangen. Vervolgens hebben ze als een soort stage minimaal twee ochtenden met een ervaren vrijwilliger meegelopen. En daarna hebben ze twee keer zelfstandig gewerkt aan de telefoonlijn, waarbij een ervaren telefoonmedewerker als achterwacht functioneerde en hen na afloop feedback gaf, hen emotioneel ondersteunde en waarbij eventuele vragen nog aan bod konden komen. Zo is er een geleidelijke opbouw om uiteindelijk geheel zelfstandig te kunnen functioneren.

Om ervoor te zorgen dat de medewerkers van de I&A lijn goed gekwalificeerd blijven hebben ze in 2010 tweemaal meegedaan aan intervisie van een dag onder begeleiding van 2 netwerkleden. Deze dag wordt als een enorme verrijking ervaren door alle medewerkers. De groep ervaart dan veel verbinding met elkaar, ook omdat er ruimte geboden wordt aan de persoonlijke beleving van ieder. Daarnaast worden telefoongesprekken geoefend aan de hand van een casus, die soms door een van de medewerkers zelf is aangedragen. In een warme, veilige en open sfeer wordt feedback op elkaar gegeven. Verder wordt de deskundigheid blijvend bevorderd door een specifiek onderwerp te behandelen, waarbij vaak literatuur van tevoren wordt bestudeerd.

De onderwerpen in 2010 waren: 'Peuters in rouw' en 'Integratie en verbinding' (omdat er een aantal nieuw getrainde vrijwilligers bij kwam).

B. Kinder- en gezinsweekenden

De stichting organiseert jaarlijks een aantal kinderweekenden. De weekenden zijn voor kinderen en jongeren van 6 tot 18 jaar die een verlies in het gezin of de nabije omgeving hebben meegemaakt en hier graag met lotgenoten over willen praten. Hier kunnen de kinderen en jongeren elkaar in groepjes van 4-7 leeftijdgenoten onder deskundige begeleiding ontmoeten. Naast het delen van het verlies met lotgenoten is het goed om te ervaren dat niet alleen zij, maar ook andere jongeren een verlies hebben meegemaakt. Naast praten wordt er veel gewerkt met creatieve middelen. Dit sluit aan bij de manier waarop de kinderen en jongeren zich uiten. Er is ook ruimte in het programma voor ontspanning.

Met de allerkleinsten (vanaf ± 6 jaar) wordt er veel getekend, verhalen verteld, geknutseld en een beetje gepraat. Willen de kleintjes praten dan is hier (veel) ruimte voor. Alles wat tijdens het weekend wordt gemaakt komt in een map die de kinderen mee naar huis kunnen nemen en thuis nog eens in kunnen kijken of in kunnen werken. Naarmate de kinderen ouder zijn (vanaf ± 8 jaar), staat het praten centraler.

Parallel aan het kinderweekend kunnen ouders en verzorgers meedoen aan een ouderprogramma op zondag. Het ouderprogramma accentueert de ouderrol in verliessituaties. Ouders en verzorgers krijgen informatie over kinderen en rouw, maken kennis met enkele werkvormen uit het kinderprogramma en tot slot is er ruimte voor specifieke vragen rondom de opvoeding. Dit ouderprogramma vindt plaats op een andere locatie dan waar de kinderen verblijven.

Een half jaar na het weekend kunnen alle betrokkenen elkaar ontmoeten op de terugkomst. Ook hier kunnen weer ervaringen en emoties worden uitgewisseld.

Gezinsweekend

Sinds enige tijd organiseert de stichting ook gezinsweekenden met kinderen tussen 6 en 18 jaar die in het gezin een verlies door de dood hebben meegemaakt. Het doel van een gezinsweekend is net als bij de Regenboogdagen dat kinderen, jongeren en de ouders of opvoeders elkaar ontmoeten als lotgenoten. Het gezin als systeem staat centraal in dit weekend.

In groepen van ongeveer zes leeftijdsgenoten delen de kinderen op verschillende manieren het verlies met elkaar. Ook de ouders delen met elkaar ervaringen. In het programma voor de ouders staat de rol als opvoeder en hoofd van het gezin in verliessituaties centraal. Sommige programmaonderdelen zijn met kinderen en ouders samen.

Vrijwilligers

De weekenden worden begeleid door opgeleide vrijwilligers en gecoördineerd door netwerkleden met een ruime ervaring in het professioneel werken met kinderen in rouw. Aangezien wij het organiseren van weekenden hebben geregionaliseerd zijn ook de trainingen meer regionaal ingezet. Zowel regio Zuid (Brabant) als West (Zuid en Noord-Holland) hebben een training georganiseerd waarin 10 vrijwilligers werden opgeleid. Deze trainingen waren een combinatie van de Regenboogtraining (waarin met name rouw- en rouwverwerking bij kinderen en bij de vrijwilligers zelf aanbod kwam) en de Kinderweekendtraining (waarbij met name de activiteiten tijdens een weekend aan bod kwam). Bij beide trainingen hebben ook enkele vrijwilligers uit andere regio's deelgenomen.

Resultaten

In 2010 hebben we weer één kinderweekend gehouden. Aan dit weekend hebben 30 kinderen deelgenomen. Dit jaar stond nog in het teken van de opstartende regio's. Vanaf nu verwachten we weer meer kinder- en gezinsweekenden te kunnen organiseren per jaar.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kinderweekenden	3	3	4	3	2		1
Gezinsweekenden					1	1	

De verantwoordelijkheid van het weekend ligt in handen van een rouwprofessional als pedagogisch verantwoordelijke

Eind 2010 staan er nog 152 kinderen op de wachtlijst.

Voor de kinderweekenden is in de loop der jaren een draaiboek ontwikkeld met zorgvuldig op elkaar afgestemde activiteiten die, afwisselend gericht op ontspanning en rouwverwerking, één geheel vormen. Jaarlijks wordt door de netwerkleden kritisch nagegaan of er een update/aanpassing nodig is aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van rouwverwerking. Desondanks kan het een keer gebeuren dat kinderen door deelname aan een weekend uit balans raken. In dat geval biedt de stichting individuele nabegeleiding.

De kinderweekenden worden over het algemeen heel positief beoordeeld door ouders en kinderen. De kinderen vinden met name de kaarsencereemonie indrukwekkend en het werken in kleine groepjes heel fijn. De ouders melden nog wel eens dat ze het ouderprogramma wat aan de korte kant vinden omdat ze eigenlijk ook tijd zouden willen hebben voor hun eigen verhaal. Door het organiseren van gezinsweekenden komen we aan deze wens tegemoet.

C. Website en forum

Al vele jaren heeft de stichting een website met daaraan gekoppeld een forum. We merken dat deze druk bezocht worden. Wel waren beiden toe aan een onderhoudsbeurt. Die hebben ze in 2010 gekregen.

Website

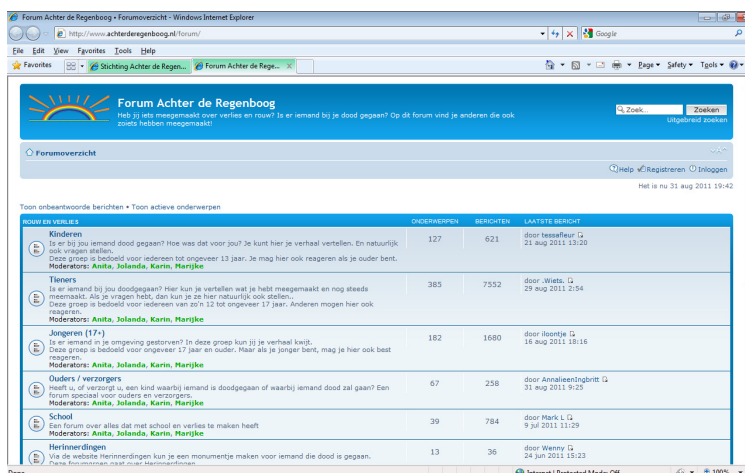
Via de website kan men informatie raadplegen en diverse brochures aanvragen bij de stichting. In april 2010 is de website helemaal vernieuwd. De oude website is opgeschoond en er is een nieuwe menu structuur gekomen. Er zijn meer documenten toegevoegd om direct te downloaden. Ook komen de mogelijkheden voor ondersteuning door sponsors duidelijker naar voren.

Forum

Op het internetforum schrijven kinderen en jongeren over wat er gebeurd is rondom het overlijden van een naaste (een ouder, broer of zus, vriend(in), e.d.) en hun gevoelens hierover. Dit kunnen ze anoniem doen, waardoor het forum laagdrempelig is. Ze stellen elkaar vragen en zoeken herkenning bij elkaar. Dit kan kort na het overlijden zijn maar ook vele jaren later. Zelf gemaakte gedichten nemen een ruime plaats in op het forum. Op het forum komen ook jongeren die

problemen in de rouwverwerking hebben en berichten plaatsen waarin ze praten over doodswensen, automutilatie of eetproblemen. Hiernaast is er ook ruimte voor luchtige zaken zoals woordspelletjes of verwijzingen naar muziek. Naast de bezoekers die berichten plaatsen op het forum is er een nog veel grotere groep bezoekers die (nog) niet op het forum schrijven, maar er wel op lezen.

In november 2009 heeft een groep van zes vrijwilligers het beheer van het forum overgenomen van de twee vaste medewerkers. Iedere maand heeft één van de vrijwilligers de verantwoording over het forum. Hiernaast is er een achterwacht die een eerste aanspreekpunt is voor overleg. Zij kan de verantwoordelijke ondersteunen in het reageren op de berichten.

De verantwoordelijke kijkt iedere dag op het forum en reageert zo nodig op berichten. Uitgangspunt hierbij is dat het forum een lotgenotencontact is.

Beheerders reageren niet als hulpverleners en gaan niet doorvragen op de problematiek. De bezoekers van het forum blijken goed op elkaars vragen te kunnen reageren en elkaar te ondersteunen. Beheerders kunnen wel doorverwijzen naar hulpverleners en in algemene bewoording reageren op de vragen van de forummers. Vragen van ouders worden wel bijna altijd door een van de forumbeheerders beantwoord. Het forum is niet bestemd voor lotgenoten contact tussen de ouders (wel voor vragen over de rouwverwerking van hun kinderen). Hiernaast is het de taak van de forumbeheerders om nep-berichten, spam, e.d. van het forum te halen.

Naast de vrijwilligers die inhoudelijk met het forum bezig zijn, is er een medewerker die voor technische kant van het forum zorgt.

In april 2010 is er een bijeenkomst geweest van de forumbeheerders en het verantwoordelijke bestuurslid waarin op praktische zaken ingegaan werd. Zelfbeschadiging was een thema waar we verder op ingegaan zijn.

In de loop van 2010 hebben twee van de vrijwilligers zich teruggetrokken en eind van dit jaar was een van de beheerders minder beschikbaar i.v.m. ziekte. Hierdoor bleef er op het eind van het jaar een te kleine groep forumbeheerders over.

Het forum heeft in november 2010 een nieuw uiterlijk gekregen. Bij de veranderingen van het forum zijn er verschillende sub-fora weggehaald om de overzichtelijkheid van het forum te verbeteren. De gebruikers die langer dan een jaar niet op het forum geweest waren, zijn verwijderd en ook sub-fora waar weinig activiteit op was, zijn verwijderd.

Resultaten

In 2010 zijn er in totaal 72.509 bezoekers op de website geweest. Zij hebben in totaal 526.804 pagina's bezocht.

Er is een terugloop in het aantal bezoekers op het forum. Deze terugloop is al ingezet voor de vernieuwing van het forum. De reden van het teruglopen van het aantal bezoekers is nog niet onderzocht. Mogelijk is het een gevolg van nieuwe forums op internet die zich op dezelfde doelgroep richten.

In 2010 waren er 293 nieuwe geregistreerde bezoekers en zijn er 3.159 berichten op het forum geplaatst. Het aantal malen dat berichten bekeken worden ligt vele malen hoger. Er hebben zich 293 nieuwe gebruikers aangemeld.

VII. Bijlage I: Bestaansrecht

Ieder jaar hebben meer dan 6200 kinderen te maken met het verlies van een van hun ouders of een broertje/zusje (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2007). Voor een groot deel van de kinderen is de opvang door de directe omgeving voldoende, ongeveer een kwart heeft meer steun nodig. Bij kinderen die een ouder verliezen, is dit percentage hoger.

Begeleiding bij verliesverwerking van kinderen en jongeren is in Nederland flink in ontwikkeling. Toch zijn landelijke ontwikkeling van kennis, begeleidingsmethodieken, voorlichtingsmateriaal, het organiseren van groepsactiviteiten voor kinderen en zonodig verwijzen naar gespecialiseerde hulpverleners nog steeds essentieel om de kwaliteit van deze begeleiding te waarborgen.

De meerwaarde van Stichting Achter de Regenboog in vergelijking met onderwijs-, hulpverleningsinstanties en individuele hulpverleners ligt in haar mogelijkheid om:

- groepsactiviteiten voor kinderen aan te bieden;
- laagdrempelig deskundig advies en informatie te verstrekken;
- via trainingen, onderzoek en voorlichting de deskundigheid over begeleiding van kinderen met rouw te verhogen en verder te ontwikkelen.

Omdat hier op een andere wijze nog niet in wordt voorzien, baseert de stichting haar bestaansrecht op het realiseren van bovenstaande doelen. Ondersteuning aan kinderen die dit behoeven is essentieel omdat:

- kinderen die geen of onvoldoende steun bij hun rouwproces ondervinden, emotionele, gedrags- en/of lichamelijke klachten kunnen krijgen. Soms openbaren deze klachten zich pas op latere leeftijd (zie de ervaringen van stichting Verlaat Verdriet);
- een deel van de kinderen van wie een van de ouders is overleden steun van anderen nodig hebben, omdat de achtergebleven ouder zelf in een rouwproces verwickeld is en daardoor niet altijd in staat is tot het geven van adequate steun aan het kind;
- het een veel voorkomende reactie van de omgeving is om kinderen die een sterfgeval meemaken weg te houden of te ontzien ("beschermen"). Door deze bescherming kan een onnodig gevoel van isolement of eenzaamheid optreden;
- kinderen vaak alleen staan in hun verlieservaring. Het bij elkaar brengen van lotgenoten geeft herkenning en verbondenheid en heeft een positieve invloed op het rouwproces.